

ارزیابی فراوانی مایکوپلاسما در مخازن شیر گاوداری های صنعتی و نیمه

صنعتی شهرستان شهرکرد با دو روش کشت و PCR

دکتر علی شریف زاده^{۱*}، دکتر عبدالحمید حسینی طباطبائی^۲، دکتر سیدعلی پوربخش^۳

چکیده

در بین عوامل ایجاد کننده ورم پستان مایکوپلاسماها، که بیشتر به شکل تحت درمانگاهی یا مزمن (S.C.C) دام را آلوده می کنند، نسبت به سنوات قبل افزایش یافته اند. بدین جهت در مناطق مختلف دنیا برنامه های خاصی جهت کنترل و پیشگیری از آنها تدوین شده است. به منظور مشخص شدن وضعیت آلودگی به مایکوپلاسماها، در مخازن شیر کلیه ۶۱ گاوداریهای صنعتی و نیمه صنعتی شهرستان شهرکرد از زمستان ۸۳ لغایت زمستان ۸۴ نمونه گیری صورت گرفت و با دو روش کشت و PCR به جستجوی این باکتری ها پرداخته شد. از آنجا که گونه های بویس (bovis) با حدت بالا، بوی جنیتالیوم (bovigenitalium) و آلكالسنس (alkalescens) با حدت متوسط و بوی رینیس (bovirhinis) با حدت کم نیز در بروز این بیماری نقش ایفا می کنند لذا با استفاده از آزمایش های بیوشیمیایی در روش کشت و پرایمرهای گونه های بویس، بوی جنیتالیوم، آلكالسنس و بوی رینیس در روش PCR به جستجوی این گونه ها پرداخته شد. نتایج آزمون های کشت و PCR که تأیید کننده یکدیگر بود میزان آلودگی این مخازن به گونه بویس را ۳/۳٪ و به گونه آلكالسنس را ۴/۹٪ برآورد کرد. در این تحقیق مخازن شیر مورد مطالعه به گونه های بوی رینیس و بوی جنیتالیوم آلوده نبودند. با توجه به نتایج این تحقیق و نقش مایکوپلاسماها به خصوص گونه بویس به عنوان یکی از عوامل مهم ورم پستان و آگبردار که باعث افزایش S.C.C و افت تولید شیر می شود لزوم توجه بیشتر به این مشکل و کنترل و پیشگیری از آن بسیار ضروری به نظر می رسد.

واژگان کلیدی: ورم پستان، مایکوپلاسما، PCR

مقدمه

ورم پستان یکی از بیماری های پر هزینه و همه گیر در گله های گاو شیری سراسر جهان است. این بیماری در اثر تکثیر میکرو ارگانیزم های بیماری زا در غدد پستان ایجاد می شود که منجر به کاهش تولید شیر، تغییر کیفیت و افزایش SCC می شود. منبع اولیه اکثر عفونت ها کار-

Study on frequency of mycoplasma in bulk tank milks of industrial and semi-industrial dairy farms at shahrekord by culture and PCR methods

Sharifzadeh.A¹, Hassani Tabatbaei.A², Poorbakhsh.S.A³

1-Department of Microbiology, Faculty of veterinary Medicine Islamic Azad University, Shahrekord branch, Iran

2-Department of Microbiology, Faculty of veterinary Medicine Tehran University, Iran

3-Razi Research institue , Karaj , Iran

Since the rate of mastitis due to mycoplasma infectious in both subclinical and chronic forms have increased then before in the world, the special programs have been developing to prevention and control of the infection. To identify infection of this bacteria, the present study was carried out in 61 industrial and semi-industrial dairy farms. During the winter of 2004 till winter of 2005. Since M.bovis with high virulence, M. bovigenitalium and M.alkalescens with medium virulence and M.bovirhinis with low virulence have been reported to produce mastitis in dairy cows, so the biochemical tests in cultivation method and of M.bovis, M.bovigenitalium, M.alkalescens and M.bovirhinis species in PCR method was used. The results of culture and PCR methods were almost at the same and contamination rates in bulk-tank milk for M.bovis and M.alkalescens species were 3.3% and 4.9% respectively.

There was no evidence for infection of M.bovirhinis and M.bovigenitalium species. This study showed the role of mycoplasmas especially M.bovis species which is classified among contagious mastitis agents that cause S.C.C increase and milk loss in dairy cows and it is necessary to use prevention and control methods to eliminate this agent from dairy cows.

Key Words: Mastitis, Mycoplasma, PCR

تیه های گاوان آلوده ای است که به شکل تحت درمانگاهی یا مزمن حامل عفونت اند. معمولاً گاوان مسن گله چنین

۱- گروه آموزشی میکروبیولوژی، دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد، شهرکرد - ایران

۲- گروه آموزشی میکروبیولوژی، دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران، تهران - ایران

۳- مؤسسه تحقیقات واکسن و سرم سازی رازی کرج، کرج - ایران

نقش مایکوپلازماها در ورم پستان در ایران صورت نگرفته است، لذا این تحقیق به منظور مشخص نمودن فراوانی گونه بویس و سایر گونه‌های غالب مایکوپلازما در مخازن شیر گاوداریهای صنعتی و نیمه صنعتی شهرستان شهرکرد صورت پذیرفت.

مواد و روش کار

در این تحقیق از مخازن شیر کلیه ۶۱ گاوداری شیری صنعتی و نیمه صنعتی شهرستان شهرکرد در فاصله زمانی زمستان ۸۳ تا زمستان ۸۴ نمونه برداری صورت پذیرفت. برای نمونه گیری از شیر هر ۱۰ رأس گاو بسته به سیستم شیر دوشی، یک نمونه گرفته و سپس نمونه در مجاورت یخ به آزمایشگاه ارسال می گردید. ۱/۵ میلی لیتر از هر نمونه را به داخل لوله‌های اپندروف ریخته و سپس با سرعت ۱۳۰۰۰ دور در دقیقه بمدت ۱۰ دقیقه سانتریفوژ می گردید. پس از سانتریفوژ ۳۰۰ میکرولیتر از رسوب برداشته شده و به ۲۷۰۰ میکرولیتر محیط مایع مایکوپلازما (PPLO broth) تلقیح می گردید. هم زمان با تلقیح ۳۰۰ میکرولیتر از رسوب نمونه به داخل محیط مایع مایکوپلازما، یک لوپ (۵ میکرولیتر) از رسوب به طور مستقیم روی محیط مایکوپلازما آگار نیز تلقیح میگردید. در مرحله بعد از رقت ۱/۸ نمونه شیر در داخل محیط مایکوپلازما برات، ۳۰۰ میکرولیتر برداشت کرده و به ۲۷۰۰ میکرو لیتر محیط مایکوپلازما برات دیگر تلقیح میگردید. این عمل رقیق سازی متوالی در داخل محیط مایکوپلازما برات تا رقت ۴- ادامه می یافت و در نهایت از لوله آخر ۳۰۰ میکرولیتر به بیرون ریخته می شد. لوله های آزمایش همگی در حالیکه در هر دقیقه یکبار می چرخیدند به مدت ۷ روز در دمای ۳۷ درجه سانتی گراد گرمخانه گذاری و در طی این مدت در صورت مشاهده تغییر رنگ محیط از قرمز به نارنجی یا زرد، اقدام به فیلتر نمودن محیط (فیلتر ۰/۴۵ میکرون) و تلقیح داخل محیط مایکوپلازما برات دیگر میگردید. پس از

حالتی را دارند. حداقل ۵۰٪ گله های گاو شیری استرالیا به شکل تحت درمانگاهی این عفونت مبتلا بوده و بر آورد می شود که این بیماری در هر سال خسارتی بالغ بر ۶۰ میلیون دلار به صنعت دامپروری این کشور زیان وارد می کند (۱ و ۴). مایکوپلازماها به عنوان سومین عامل ورم پستان مسری پس از استافیلوکوکوس اورئوس و استرپتوکوکوس آگالاکتیه قرار دارند (۲). هر چند که تاکنون ۱۱ گونه مایکوپلازما در این بیماری تشخیص داده شده است ولی مهم ترین گونه در این بیماری گونه بویس (bovis) است (۱۱ و ۱۰). گونه های آلکالسنس (alkalescens)، کانادنس (canadens)، کالیفرنیکوم (californicum) و بوی جیتیالیوم (bovigenitalium) با حدت متوسط و گونه بوی رینیس (bovirhinis) با حدت کم نیز در این بیماری دخیل است (۱۲ و ۶). در اروپا، امریکای شمالی و استرالیا اخیراً گونه بویس به عنوان یک عامل مهم ورم پستان که باعث افزایش S.C.C و افت تولید شیر می شود گزارش شده است (۵).

هم چنین این عفونت مهمترین مشکل پستانهای بظاهر سالم گاوهای شیری در استرالیا گزارش شده است. یکصد cfu در هر میلی لیتر از این باکتری می تواند پس از کلونیزه شدن در پستان و طی یک دوره کمون حداقل ۶-۲ روزه باعث باعث بیماری شود. گاوهای مبتلا علائم افت تولید شیر، غیر طبیعی شدن رنگ شیر، سفت شدن قوام آن و در مراحل پیشرفته رسوب دانه های شنی را به همراه تورم کارتیه‌ها نشان خواهند داد (۳). این گاوها ممکن است بعلت مقاومت به درمان در طول عمر آلوده باقی مانده و به دفع باکتری بشکل متناوب ادامه دهند. گوساله‌های گله نیز ممکن است بعلت عدم رعایت موازین بهداشتی یا تغذیه با شیر آلوده به بیماری مبتلا شوند (۹ و ۷).

از آنجا که تاکنون علیرغم عدم تشخیص عوامل ورم پستان‌هایی که به درمان پاسخ نمی دهند تحقیقی در زمینه

مایکوپلازما به مدت یک شب روی رسوب انتهای لوله اپندروف در داخل بن ماری ۳۷ درجه سانتی گراد قرار داده می شد و پس از یک شب گرمخانه گذاری هم حجم سلولهای تجزیه شده، فنل اشباع اضافه میگردید. پس از ۳ دقیقه تکان دادن، لوله بمدت ۳ دقیقه در ۱۳۰۰۰ دورسانتریفوژ میگردید. در مرحله بعد مایع رو به آرامی به لوله اپندروف دیگری منتقل و هم حجم آن فنل، کلروفورم، ایزوامیل الکل به نسبت ۰/۴ : ۰/۶ : ۱۰ اضافه میگردید. پس از ۳ دقیقه تکان دادن این مخلوط و ۳ دقیقه سانتیریفوژ در ۱۳۰۰۰ دور مجدداً مایع رویی با دقت برداشت می شد و پس از انتقال آن به لوله دیگر، هم حجم آن کلروفورم، ایزوامیل الکل به نسبت ۰/۴ : ۰/۶ : ۹ اضافه میگردید. در این مرحله مخلوط به مدت ۳ دقیقه تکان داده می شد و مجدداً پس از ۳ دقیقه سانتیریفوژ در ۱۳۰۰۰ دور مایع رو به لوله مجزای دیگری انتقال می یافت. سپس از استات سدیم به میزان $\frac{1}{8}$ حجم مایع رویی و از اتانل مطلق به میزان دو برابر حجم مایع رویی اضافه و پس از ۳ دقیقه تکان دادن بمدت ۵ دقیقه در ۲۰/۰۰۰ دور سانتیریفوژ می گردید. در پایان این مرحله رسوب DNA بصورت واضح در مقابل نور قابل رؤیت بود.

در این مرحله نیز مایع رو دور ریخته می شد و پس از خشک شدن لوله اپندروف به میزان ۵۰ میکرولیتر آب مقطر به رسوب انتهای لوله اضافه می گردید و پس از یکنواخت کردن به جهت باز شدن رشته های DNA از یکدیگر، این لوله به مدت ۱۰ دقیقه در دمای ۴۸ درجه سانتیگراد قرار می گرفت. DNA تهیه شده به روش فوق سپس برای مراحل بعدی آزمایش نگهداری می گردید. برای ارزیابی DNA استخراج شده، غلظت DNA با استفاده از دستگاه بیوفتومتر در طول موج ۲۶۰ نانومتر قرائت می شد و در صورت غلیظ بودن به میزان کافی رقیق می گردید. در مرحله بعد ۵ میکرولیتر از DNA آماده شده در ژل واجد ۰/۸

طی مدت گرمخانه گذاری اقدام به تلقیح ۵۰ میکرولیتر از رقیق ترین لوله به محیط مایکوپلازما آگار (PPLO Agar) میگردید. پلیت های تلقیح شده بمدت ۱۴ روز در گرمخانه ۳۷ درجه سانتیگراد و ۱۰٪ CO_2 قرار داده می شد. در مرحله بعد محیط های مایکوپلازما آگار با دقت با میکروسکوپ نوری مورد مطالعه قرار می گرفت. پرگنه های مایکوپلازما در داخل این محیط شبیه تخم مرغ نیمرو (Friedd egg) مشاهده می شدند ولی برای تفکیک مایکوپلازماها از باکتری های L-Form، آکوله پلازماها و اوراپلازما پس از خالص کردن پرگنه های مایکوپلازما، از رنگ آمیزی دینس (Diens staining)، تست حساسیت به دیجیتونین و تست اوره آز اصلاح شده کمک گرفته می شد. هم چنین از آزمایشهای تخمیر گلوکز، هیدرولیز آرژنین، همولیز گلبولهای قرمز، نیاز به استرول و تست فسفاتاز نیز برای شناسایی گونه های مختلف مایکوپلازماهای جدا شده بهره گرفته می شد. در مرحله دوم تحقیق با توجه به اینکه طبق مطالعات محققین مختلف حداقل تعداد قابل جستجوی مایکوپلازما در روش PCR بالاتر از $100 CFU/ml$ میباشد، از رسوب نمونه های شیر اخذ شده در مرحله قبل در محیط مایع مایکوپلازما غنی سازی شد تا در صورت کم بودن تعداد مایکوپلازما، تعداد آن در این محیط افزایش یابد. پس از گرمخانه گذاری محیط مایع مایکوپلازما در شرایط فوق و ایجاد کدورت نسبی با سرعت ۲۰۰۰۰ دور در دقیقه بمدت ۲۰ دقیقه سانتیریفوژ میگردید. پس از سانتیریفوژ مایع رو دور ریخته شده و هم حجم رسوب انتهای لوله، از با فرتجزیه کننده مایکوپلازما اضافه میگردید.

ایمن بسافر شامل $NaCl 10 mM$ ، $EDTA 1 mM$ ، $TrisHCl (PH = 7/4) 20 mM$ بود که به میزان $SDS 0/5\%$ و $100 \mu g / ML$ پروتئیناز K نیز به آن اضافه گردیده بود. از با فرتجزیه کننده

در دمای ۷۰ درجه سانتیگراد صورت می گرفت. مرحله Extension نهایی نیز به مدت ۷ دقیقه در دمای ۷۲ درجه سانتیگراد صورت می گرفت. محصولات PCR سپس به ژل واحد ۱/۶٪ آگارز 1x TAE (Tris , EDTA 1mM , acetate 40mM) با ولتاژ ۱۲۰، الکتروفورز می شد و پس از رنگ آمیزی با اتیدیوم بروماید در داخل دستگاه قرائت می گردید.

نتایج

در نهایت از کشت و بررسی نمونه‌های متعلق به مخازن شیر ۶۱ گاوداری صنعتی و نیمه صنعتی شهرستان شهرکرد، در مجموع از نمونه‌های متعلق به ۵ گاوداری پرگنه‌های مایکوپلازما جدا گردید که پس از انجام تست‌های بیوشیمیایی در دو مورد گونه بویس مایکوپلازما و در سه مورد گونه آلکالسنس مایکوپلازما با تست‌های بیوشیمیایی تأیید گردید. در مورد گونه بویس علاوه بر تست‌های بیوشیمیایی آزمایش آگلوتیناسیون با آنتی سرم اختصاصی این گونه صورت گرفت و تشخیص مرحله قبل تأیید گردید. شکل پرگنه این دو گونه مایکوپلازما در تصاویر ۱ و ۲ نمایان است. با احتساب این تعداد موارد آلودگی، درصد آلودگی مخازن شیر گاوداریهای صنعتی و نیمه صنعتی شهرستان شهرکرد به گونه بویس ۳/۳٪ و به گونه آلکالسنس ۴/۹٪ برآورد گردید که در تصویر ۳ درصد فراوانی گونه های شایع مایکوپلازما آمده است. نتایج آزمون PCR نیز که کاملاً با نتایج کشت همخوانی داشت در مورد گونه بویس قطعه‌ای با طول ۷۵۰ باز و در مورد گونه آلکالسنس قطعه‌ای با طول ۴۰۰ باز نشان می‌داد که این موارد نیز در تصاویر ۴ و ۵ نشان داده شده است. مارکر مورد استفاده در مورد گونه بویس مایکوپلازما ۱ Kbp و در مورد گونه آلکالسنس مایکوپلازما ۱۰۰ bp بود.

درصد آگارز، الکتروفورز می گردید. در صوت مشاهده DNA در داخل ژل پس از رنگ آمیزی ، اقدام به فریز کردن DNA در دمای ۲۰- درجه سانتیگراد تا زمان استفاده می گردید. مرحله بعد آزمون PCR با استفاده از پرایمرهای چهارگونه مهم دخیل در ورم پستان صورت گرفت. این پرایمرها شامل :

Mbo F (5-GGCTCTCATTAAGAATGTC-3)
Mbo R (5-TTTTAGCTCTTTTGAACAAAT-3)

(3 در مورد گونه بویس)

Mak F(5-GCTGTTATAGGGAAAGAAAAC-3)
MakR(5-AGAGTCCTCGACATGACTCG-3)

(3 در مورد گونه آلکالسنس)

MbgF(5-CGTAGATGCCGCATGGCATTTCACGG-3)
و

MbgR(5-CATTCAATATAGTGGCATTTCCTAC-3)
در

مورد گونه بوی جنیتالیوم و

Mbr F (5-GCTGATAGAGAGATCTATCG-3)

و

در Mbr R (5-ATTACTCGGGCAGTCTCC-3)

مورد گونه بوی رینیس بود. آزمون PCR با استفاده از

PCR buffer 10x به میزان ۰/۷۵ میکرولیتر، MgCl_۲ ۵۰mM

به میزان ۱ میکرولیتر، *dNTP*_(mix) به میزان ۰/۷۵

میکرولیتر، از هر پرایمر ۱/۵ میکرولیتر، DNA به میزان ۲

میکرولیتر، Taq DNA Polymerase 5u/ml به میزان

۰/۱۵ میکرولیتر و H_۲O به میزان ۱۵/۶ میکرولیتر و با

حجم کلی ۲۵ میکرولیتر صورت می گرفت. پس از افزودن

اجزاء PCR در حجم های فوق و Spin کردن تیوبها، تیوبها

در داخل دستگاه PCR قرار داده می شد. در دستگاه PCR

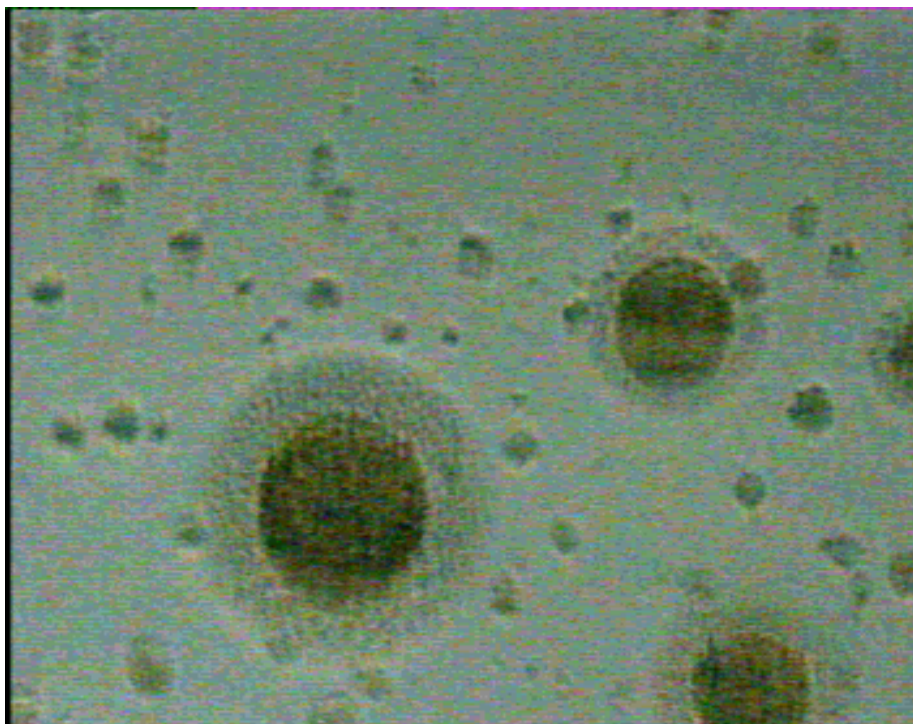
مرحله Predenaturation بمدت ۶ دقیقه در دمای ۹۴

درجه سانتیگراد صورت می گرفت. در مرحله دوم که ۳۳ بار

تکرار می شد، denaturation بمدت ۱ دقیقه در دمای ۹۴

درجه سانتیگراد می شد، Annealing بمدت ۱ دقیقه در

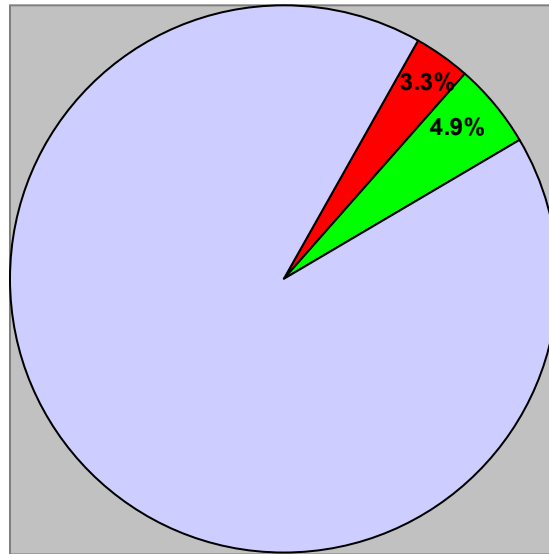
دمای ۵۵ درجه سانتیگراد و Extension به مدت ۱ دقیقه

نگاره ۱- پرگنه ی مایکوپلازما بویس با بزرگ نمایی ۱۰

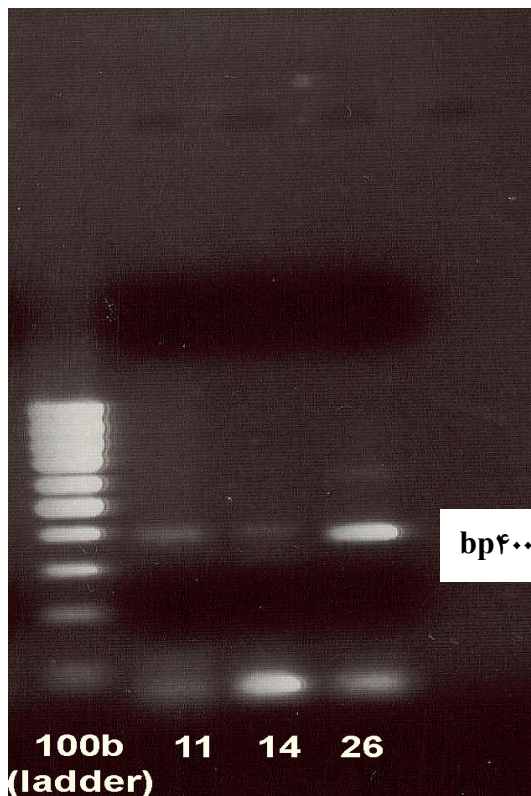
نگاره ۲- پرگنه ی مایکوپلازما آلکالسنس با بزرگ نمایی ۱۰

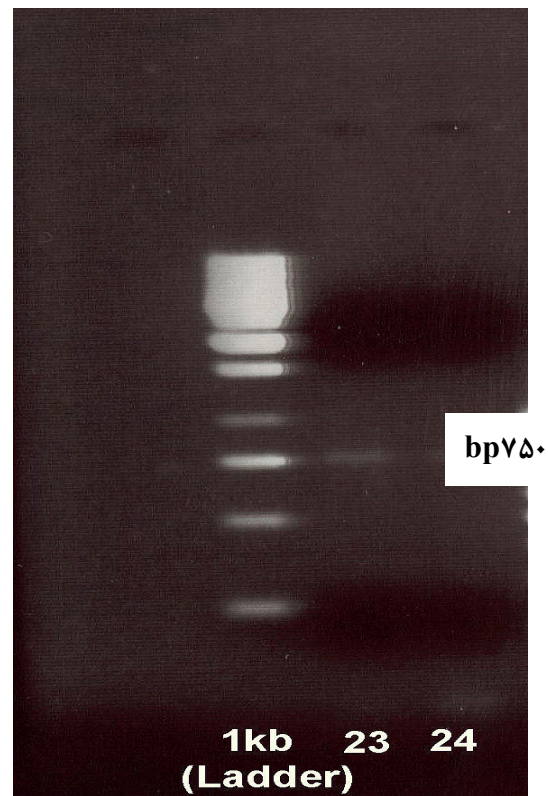
■ **M.bovis**

■ **M.alkalescens**

نمودار ۱ - نمودار درصد فراوانی گونه های شایع میکوپلاسما در مخازن شیر گاوداری های صنعتی و نیمه صنعتی شهرستان شهرکرد

نگاره ۴ - آزمایش PCR به همراه پرایمر های گونه آلکالسنس بر روی ژل به همراه مارکر ۱۰ bp

نگاره ۳ - آزمایش PCR به همراه پرایمر های گونه بویس بر روی ژل به همراه مارکر ۱Kbp

بحث

هدف این بررسی تعیین میزان فراوانی گونه‌های میکوپلازما در مخازن شیر گاوداریهای صنعتی و نیمه صنعتی شهرستان شهرکرد بود که بر اساس نتایج این تحقیق ۸/۲٪ این مخازن آلوده به این باکتری بودند. از آنجا که در حال حاضر در میان روش‌های تشخیص عوامل ورم پستان بطور مرسوم در کشور هیچ گونه بررسی روی میکوپلازما صورت نمی‌گیرد، این مطالعه را می‌توان اولین گزارش ورم پستان با عامل میکوپلازما در گاوداریها تلقی کرد. در آیوای آمریکا نیز ۳/۳٪ مخازن شیر گاوداریها به این باکتری آلوده بوده‌اند (۴). در استرالیا، گونه بویس میکوپلازما با غلظت کم در مخازن شیر گاوداریها وجود دارد و از ۸۰٪ تانکهای شیر با S.C.C بالا این گونه جدا شده است (۴). بنظر می‌رسد که تفاوت در سطح جستجوی گونه بویس در استرالیا با ایران، ژاپن، آیوا و حتی آمریکا مربوط به تفاوت در سطح انتشار عفونت در گله می باشد (۴) هر چند که در تحقیق حاضر نیز اگر نمونه‌های مخزن شیر با تکنیکهای حساس تری آنالیز شوند ممکن است فراوانی بالاتری گزارش شود. در روش کشت نظر به تناوب دفع این باکتری، جستجوی یک حیوان آلوده نیازمند تست مکرر است ضمن اینکه در دوره کمون نیز بوسیله کشت نمی‌توان به جستجوی میکوپلازما پرداخت. روش کشت علی‌رغم اینکه در مورد بسیاری از بیماری‌های عفونی یک روش طلائی و دقیق محسوب می‌گردد در مورد جستجوی میکوپلازما در شیر بدلیل وجود مواد ممانعت کننده طبیعی یا مصنوعی و به دلیل نیاز به مواد افزودنی بسیار زیاد به محیط بسته به گونه میکوپلازما ممکن است کمتر مصداق داشته باشد (۴) در تحقیق حاضر نیز جهت کاهش اثر مواد ممانعت کننده طبیعی یا مصنوعی و به منظور بالا بردن حساسیت این روش، نمونه‌های شیر در داخل محیط غنی کننده میکوپلازما برات تا رقت 10^{-4} رقیق گردید.

روش‌های ایمونولوژیکی نیز برای جستجوی میکوپلازما در شیر نسبت به روش کشت کمتر توصیه می‌شود چرا که برای اعلام نتیجه مثبت در روشهای سرمی نیاز به افزایش عیار پادتنی است که ۴۰-۱۰ روز پس از آغاز علائم درمانگاهی بوجود می‌آید ضمن اینکه در دوره کمون نیز نمی‌توان به جستجوی میکوپلازماها پرداخت. واکنش‌های متقاطع سرمی نیز یک مشکل جدی است که حساسیت این واکنشها را بیشتر تحت تأثیر قرار می‌دهد (۶). با توجه به همین معایبی در واکنشهای سرمی، روش کشت نسبت به این روش‌ها ترجیح داده می‌شود. هر چند که جستجو بوسیله کشت نیازمند دو هفته یا بیشتر زمان می‌باشد. با توجه به خصوصیات روش‌های فوق امروزه روش PCR که یکی دیگر از راههای تشخیص عفونت است که بخصوص با توجه به سرعت تشخیص آن بیشتر مورد توجه قرار گرفته است (۵). البته در روش PCR نیز نمونه‌هایی که واجد کمتر از 10^2 CFU/ml از این باکتری در هر میلی لیتر باشند جواب منفی کاذب خواهند داشت. علت این پدیده اندازه کوچک میکوپلازما، فقدان استحکام آن بدلیل نداشتن جدار و اتصال میکوپلازماها به ساختارهای پروتئینی و ته نشین شدن آنها می‌باشد. به دلیل عدم وجود DNA پس از استخراج در نمونه‌هایی که میکوپلازما به میزان کمتری وجود دارد در PCR جواب منفی کاذب مشاهده خواهد شد. البته این حالت صرفاً در مورد میکوپلازما مصداق دارد و در مورد سایر باکتریهای موجود در شیر که واجد دیواره هستند کمتر مصداق دارد. در برخی تحقیقات با استفاده از آنتی بادیهای مونوکلونال حساسیت روش PCR را به $20-2$ CFU/ml نیز رسانده‌اند (۷). در تحقیق حاضر نیز با این دیدگاه اقدام به غنی سازی باکتریهای جدا شده در محیط میکوپلازما گردید. پس از زیاد شدن تعداد میکوپلازماها و ایجاد کدورت در دو مرحله رسوب گیری و سپس DNA استخراج گردید تا بتوان حساسیت آزمون

milk samples by antigen capture prior to PCR, *Molecular and Cellular Journal*, 13 :175-178 .

8- Kobayashi, H. Hirose, K. Worarach, A. Paugtes, P. Ito, N. Morozumi, T. and Yamamoto, K., (1998) In vitro Jmplification of the 16 srRNA genes from *M. bovirhinis*, *M. alkalescens* and *M. bovirgenitalium* by PCR, *J.Vet.Med.Sci* ,60 : 1200-1203.

9- Pinnow, C.C. Butler, J.A. Sachse, K. Hotzel, H. Timms, L.L. and Rosenbusch, R. F., (2001) Detection of *Mycoplasma bovis* in preservative – Treated Field milk samples, *J.Dairy . Sci* , 84:1640 – 1675.

10-Quinn, P.J. Carter, M.E. Markey, B. and Carter, G.R., 1994, *Clinical veterinary microbiology*, Mosby Wolf , PP . 320-326 .

11- Razin, S. Yogevev, D. and Naot, Y., (1998) *Molecular Biology and Pathogenicity of Mycoplasma* , *Microbiol . Mol . Biol . Rev* , 62: 1094-1156 .

12- Timoney, J.F. Gillespie, J.H. Scott, F. and Barlough, J.E. (1992) *Hagan and bruner's microbiology and infectioun disease of domestic animal*, Eighth edition, Comstock Publishing Associates , PP. 295-320 .

PCR را به حد مطلوبتری رساند. این فرآیند بخصوص از آنجا که مقدار نسبتاً زیاد پروتئینهای شیر و ممانعت کننده‌های DNA پلیمرز ممکن بود در طول تکثیر مشکلاتی را ایجاد کند نیز حائز اهمیت بود. بدیهی است بهمین دلیل نتایج آزمونهای کشت و PCR در این تحقیق کاملاً تأیید کننده یکدیگر بودند.

با عنایت به نتایج تحقیق فوق و با نظر به آنکه ورم پستان مایکوپلاسمایی یک مشکل همه‌گیر در گله‌های بزرگ گاوهای شیری سراسر جهان است که بشکل تحت درمانگاهی یا مزمن (S.C.C) دام را آلوده کرده و فراوانی آن در سالهای اخیر بطور چشمگیری افزایش یافته لذا لزوم تدوین برنامه‌های خاص جهت کنترل آن ضروری بنظر می‌رسد.

فهرست منابع

- ۱- حسنی طباطبائی ع. و فیروزی، ر. (۱۳۸۰) بیماری‌های باکتریایی دام، انتشارات دانشگاه تهران، صفحه ۴۸۴-۴۶۹ .
- 2- Cullor, J.S. and Tyrer. J.W,(2002) *Large animal internal medicine*, 3 th edition , Mosby Company, pp. 1012- 1032 .
- 3- Drost, J . Imms, L.L. and Rosenbusch, R.F, (1996) Detection of *Mycoplasma bovis* mastitis in Iowa dairy herds , *Dairy Report*, 104 : 104-106 .
- 4- Ghadersohi, A . Hirst, R.G . Frobess, J . and Coelen, R.G, (1999) Preliminary studies on the prevalence of *Mycoplasma bovis* mastitis in dairy cattle in Australia. *Veterinary Microbiology*, 65 : 185-194.
- 5- Ghadersohi, A. Coelen, R. J. and Hirst, R.G., (1997) Development of a specific DNA probe and PCR for the detection of *Mycoplasma bovis*, *Veterinary Microbiology*, 20: 627-625 .
- 6- Hirose. k. kawasaki: Y. kotanh, k. Tanaka, A. Abico, K. and Ogawa. H, (2001) Detection of *Mycoplasma* in mastitic milk by PCR analysis and culture method , *J. Vet. Med. Sci* , 63 : 691-693 .
- 7- Hotzel, H . Heller, M. and Sachse, k., (1999) Enhancement of *Mycoplasma bovis* detection in